

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

Om tot verbetering in de organisatie en de werkwijze van de meldkamers te komen, is in het regeerakkoord Rutte I uit 2010 opgenomen dat er één landelijke meldkamerorganisatie met drie locaties zou komen. In februari 2012 heeft de Minister van Veiligheid en Justitie de Tweede Kamer vervolgens laten weten dat het beter was te kiezen voor een model van een meldkamerorganisatie met maximaal tien meldkamers.¹

Op 16 oktober 2013 is het *Transitieakkoord meldkamer van de toekomst* gesloten door de Ministers van Veiligheid en Justitie, van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Defensie, de besturen van de veiligheidsregio's, de besturen van de Regionale Ambulancevoorzieningen en de korpschef van de Nationale politie.² Vastgelegd werd dat er één Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) komt, met als kwalitatieve doelen:

- de burger zoveel mogelijk in het eerste contact helpen door een incidentgerichte benadering van de noodhulpvraag door middel van multi-intake;
- één landelijk kwaliteitsniveau waardoor de burger kan rekenen op dezelfde dienstverlening van de meldkamer ongeacht de locatie van de noodhulpvraag;
- het verbeteren van de bereikbaarheid van de meldkamers tijdens piekbelastingen;
- het verbeteren van de uitwijkmogelijkheden van meldkamerlocaties in geval van uitval;
- een verbetering van de informatie-uitwisseling tussen hulpdiensten en tussen verschillende regio's.

In het Transitieakkoord is ook vastgelegd dat het beheer komt te liggen bij de politie. Deze keuze ligt voor de hand, omdat het grootste deel van het beheer van de huidige meldkamers nu in de praktijk al door de politie wordt uitgevoerd.

De oorspronkelijke gedachte van het transitieakkoord, waarbij een volledig nieuwe landelijke meldkamerorganisatie werd ingericht met enkele locaties, deed onvoldoende recht aan de eigenheid van de verschillende hulpdiensten en de rol van het (verlengde) lokale bestuur bij het bewaken van de veiligheid en de rampen- en crisisbeheersing, en ontbeerde uiteindelijk draagvlak bij de partijen die binnen deze nieuwe verhouding zouden moeten werken. Tegelijkertijd bleek ook na het loslaten van de ambitie van één landelijke meldkamerorganisatie zoals die voor ogen stond in het transitieakkoord, dat de gesignaleerde problemen met de bestaande organisatie van de meldkamers niet waren verdwenen. De behoefte aan verbetering van de bestaande situatie bleef onverminderd bestaan en de richting van de heroverweging kon op draagvlak blijven rekenen. Dit is ook zichtbaar in het feit dat zowel de samenvoeging van bestaande meldkamers als de ontwikkeling van een nieuwe landelijke ICT-omgeving voortgang bleven vinden tot op de dag van vandaag.

2. Wie zijn betrokken?

Veiligheidsregio's / brandweer, politie, ambulancevoorzieningen, ministerie van Justitie en Veiligheid, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ministerie van Defensie

3. Wat is het probleem?

De huidige meldkamers zijn kwetsbaar en kennen een grote mate aan diversiteit in de inrichting.

¹ Kamerstukken II 2011/12, 29 517 nr. 58.

² Kamerstukken II 2011/12, 29 517 nr. 75.

4. Wat is het doel?

Met dit wetsvoorstel wordt de wettelijke basis gelegd voor een nieuwe inrichting van de meldkamers van de hulpdiensten. De meldkamer is de plaats voor het ontvangen, registreren en beoordelen van meldingen waarbij wordt gevraagd om acute inzet van brandweer, politie of Koninklijke marechaussee en om inzet van ambulancezorg, het bieden van een adequaat hulpaanbod, en het begeleiden en coördineren van de hulpdiensten. Met hulpdiensten wordt bedoeld op brandweer, politie, ambulances en Koninklijke marechaussee.

Op hoofdlijnen regelt het wetsvoorstel het volgende:

- het beheer van de ten hoogste 10 meldkamers wordt ondergebracht bij de politie, waarvoor de Minister van Justitie en Veiligheid verantwoordelijk is. Voorheen was de instelling en instandhouding van de meldkamers een verantwoordelijkheid van het bestuur van de veiligheidsregio;
- de Minister van Justitie en Veiligheid krijgt de bevoegdheid om in overeenstemming met de Minister voor Medische Zorg en de Regionale Ambulancevoorzieningen voor zover het de ambulancezorg betreft, met de besturen van de veiligheidsregio's voor zover het de brandweertaak, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening betreft en met de Minister van Defensie voor zover het de Koninklijke marechaussee betreft, de hoofdlijnen van beleid en beheer met betrekking tot de meldkamer bij regeling vast te stellen;
- de politie draagt ervoor zorg dat alle meldkamers worden ingericht en functioneren, zodat de veiligheidsregio's, politie, Regionale Ambulancevoorzieningen en Koninklijke marechaussee daar hun eigen meldkamerfunctie kunnen uitvoeren;
- vanuit elke meldkamer kan zo nodig ook binnen het werkgebied van een andere meldkamer de meldkamerfunctie worden uitgevoerd, waarmee is gegarandeerd dat altijd elk incident in heel Nederland kan worden afgehandeld, onafhankelijk van waar het zich voordoet.

De bestaande regeling van het gezag blijft ongewijzigd.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het (doen) organiseren van de fysieke-veiligheidsketen wordt tot de kerntaken van de overheid gerekend. De gemeenschappelijke meldkamer, die ook nu al in de Wet veiligheidsregio's is verankerd, is een essentiële schakel in de fysieke-veiligheidsketen.

6. Wat is het beste instrument?

De inrichting van het meldkamerdomein is nu wettelijk geregeld. Een aanpassing dient dus ook bij wet te geschieden.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Bij het verbeteren van de meldkamer staat de hulpverlening aan de burger centraal. Dit blijft ongewijzigd: de burger kan blijven rekenen op adequate dienstverlening door de hulpdiensten.